

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ กับการประชุมนานาชาติ: จากประสบการณ์ของผู้เขียน

รุ่งทิพย์ ห่อวโนทยาน

ผู้เขียนเล่าประสบการณ์การประชุมนานาชาติเกี่ยวกับสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ โดยเริ่มจากการประชุมสมาพันธ์บรรณารักษ์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ครั้งที่ 4 (CONSAL IV) ระหว่างวันที่ 5 - 9 มิถุนายน 2524 ณ กรุงเทพมหานคร, การประชุมสมาพันธ์บรรณารักษ์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ครั้งที่ 9 (CONSAL IX) เรื่อง Future Dimensions and Library Development ระหว่างวันที่ 2-7 พฤษภาคม 2536 ณ กรุงเทพมหานคร, การประชุมสภาและการประชุมสมัชชา ครั้งที่ 65 ของสหพันธ์ระหว่างประเทศว่าด้วยสมาคมและสถาบันห้องสมุด ระหว่างวันที่ 20-28 สิงหาคม 2542 ณ กรุงเทพมหานคร, การประชุมสมาพันธ์บรรณารักษ์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ครั้งที่ 11 (Congress of Southeast Asian Librarians: CONSAL XI) เรื่อง Stepping into the New Millennium: Challenges for Library and Information Professionals ระหว่างวันที่ 26-28 เมษายน 2543 ณ ประเทศสิงคโปร์ และการประชุมสมาพันธ์บรรณารักษ์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ครั้งที่ 15 (Congress of Southeast Asian Librarians: CONSAL XV) เรื่อง Preserving and Disseminating National Heritage ระหว่างวันที่ 28-31 พฤษภาคม 2555 ณ บาห์ลี ประเทศอินโดนีเซีย ตอนท้ายของบทความเชิญชวนผู้อ่านเข้าร่วม การประชุมสมาพันธ์บรรณารักษ์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ครั้งที่ 16 (Congress of Southeast Asian Librarians: CONSAL XVI) ระหว่างวันที่ 10-13 มิถุนายน 2558 หัวข้อการประชุม คือ “ASEAN Aspirations: Libraries for Sustainable Advancement” ณ ศูนย์นิทรรศการและการประชุมนานาชาติกรุงเทพ: ไบเทค (Bangkok International Trade & Exhibition Center: BITEC)

TLA and the International Conferences : From the author's experience.

Rungtip Hovanotayan

The author wrote about Thai Library Association (TLA) and the International Conferences from her experience. The first one started in June 5-9, 1978: The 6th Congress of Southeast Asian Librarians (CONSAL VI) in Bangkok; then in May 2-7, 1993 : The 9th Congress of Southeast Asian Librarians (CONSAL IX) “Future Dimensions and Library Development” in Bangkok; in August 20-28, 1999 : Council and General Conference of International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA) in Bangkok; in April 26-28, 2000: Congress of Southeast Asian Librarians (CONSAL XI) “Stepping into the New Millennium: Challenges for Library and Information Professionals” in Singapore; and in May 28-31, 2012 : Congress of Southeast Asian Librarians (CONSAL XV) “Preserving and Disseminating National Heritage” in Bali, Indonesia. Finally, the author would like to invite all reader to attend the 16th Congress of Southeast Asian Librarians (CONSAL XVI) in June 10-13, 2015 on the topic: “ASEAN Aspirations: Libraries for Sustainable Advancement” at Bangkok International Trade & Exhibition Center (BITEC)

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ กับการประชุมนานาชาติ: จากประสบการณ์ของผู้เขียน

รุ่งทิพย์ ท่อโทยา*

บทความนี้ ผู้เขียนตั้งใจเล่าประสบการณ์การประชุมนานาชาติที่เกี่ยวกับสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ที่ผู้เขียนมีประสบการณ์ตรง ทั้งที่เป็นผู้เข้าร่วมประชุม เป็นทีมงาน และไป(เฉียด)ร่วมงาน/สังเกตการณ์ ขอเริ่มเล่าประสบการณ์แรก จากที่ผู้เขียนได้ร่วมงานกับสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ครั้งแรก เมื่อเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ระดับปริญญาตรี ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยการนำของ ผศ.ทองหยด ประทุมวงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์เป็นผู้มีจิตอาสาเป็นกรรมการฝ่ายเอกสารของการประชุมสามัญประจำปีและประชุมวิชาการสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ และได้ชักชวนลูกศิษย์เช่นดิฉันไปช่วยงานด้วย เมื่อเข้ารับราชการตำแหน่งบรรณารักษ์สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์แล้วก็ยังติดตามอาจารย์ไปช่วยงานสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ อย่างต่อเนื่อง

จากการติดตาม ผศ.ทองหยด ประทุมวงศ์ ไปช่วยงานสมาคมฯ ทำให้มีโอกาสเข้าร่วมงานการจัดประชุมนานาชาติครั้งแรกในชีวิต คือ **การประชุมสภาบรรณารักษ์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ครั้งที่ 4** (Congress of Southeast Asian Librarians : CONSAL IV) พ.ศ.2521

หอสมุดแห่งชาติ และสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ในนามประเทศไทยร่วมเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมสภาบรรณารักษ์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ครั้งที่ 4 (Congress of Southeast Asian Librarians : CONSAL IV) เรื่องความร่วมมือเพื่อการพัฒนาบริการข้อมูลแห่งชาติในภูมิภาค (Regional cooperation for the Development of National Information Services) ระหว่างวันที่ 5-9 มิถุนายน พ.ศ.2521 ณ โรงแรมอินทรา กรุงเทพมหานคร การประชุมครั้งนี้ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาลไทย จากรัฐบาลของประเทศสมาชิกและจากองค์กรระหว่างประเทศ ได้แก่ องค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization) หรือ ยูเนสโก (UNESCO) ผู้เข้าร่วมประชุมประมาณ 400 คน จากประเทศสมาชิกและประเทศอื่นๆ โดยมีวิทยากรด้านบรรณารักษศาสตร์ จากประเทศตะวันตกด้วย สมัยนั้นเทคโนโลยีสารสนเทศยังไม่พัฒนารุดหน้าเท่าปัจจุบัน เอกสารประกอบการประชุมเป็นสิ่งที่สำคัญมาก ผู้เขียนและทีมงานด้านเอกสารทุ่มเทกับการผลิตและแจกเอกสารตั้งแต่เช้าตรู่ถึงค่ำ อาจารย์และกรรมการบริหารสมาคมได้กรุณาสอนงาน ดูแลอำนวยความสะดวกและร่วมทำงานด้วยกันอย่างใกล้ชิด ตลอดจนเปิดโอกาสให้ทีมงานเข้าร่วมงานเลี้ยงต้อนรับด้วย

*ข้าราชการบำนาญ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และกรรมการบริหารสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ

Retired Government Official., Thammasat University Libraries. TLA Executive Board of Member.

Email : rungtipho@gmail.com

จนถึง ปี พ.ศ.2536 เมื่อผู้เขียนปฏิบัติงานที่ห้องสมุดกลุ่มแพทยธรรมศาสตร์ (ชื่อห้องสมุดขณะนั้น ชื่อปัจจุบัน คือ ห้องสมุดนงเยาว์ ชัยเสรี) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต และเป็นกรรมการบริหารตำแหน่งปฎิคม สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ในปีนั้น หอสมุดแห่งชาติ และ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย เป็นเจ้าภาพร่วมกันในนามประเทศไทยจัดการประชุมสภาสมาคมบรรณารักษ์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ครั้งที่ 9 (Congress of Southeast Asian Librarians : CONSAL IX) เรื่อง Future Dimensions and Library Development ระหว่างวันที่ 2-7 พฤษภาคม 2536 กรุงเทพมหานคร ณ โรงแรมรอยัลออคิดเชอราตัน (Royal Orchid Sheraton Hotel) กรุงเทพมหานคร ผู้เข้าประชุมมากกว่า 600 คน จาก 25 ประเทศ (ประเทศสมาชิกและประเทศที่สนใจ) เอกสารประกอบการประชุม (proceeding) หนา 400 กว่าหน้า ศ. เศรษฐพร ศุขรีพิทักษ์ ขณะนั้นดำรงตำแหน่งรองอธิบดี กรมไปรษณีย์โทรเลข (กรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติชุดปัจจุบัน) รับเชิญเป็นผู้บรรยายหลักเรื่อง “Information Technology and Telecommunications and the Future Library and Information Center Development” ด้วยเหตุที่ผู้เขียนเป็นปฎิคมของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย จึงรับตำแหน่งเลขานุการคณะกรรมการฝ่ายปฎิคม (Hospitality) ประธานฝ่ายนี้ คือ นางสาวประดิษฐา ศิริพันธ์ (“พี่ปัด” ของพวกเรา) ผู้เขียนจำได้ว่าทำหน้าที่หลากหลายตามแนวปฎิคม ตลอดจนเป็นที่มีการแสดงประจำชาติ “เชียงใหม่” หัวหน้าทีมและผู้ฝึกสอน คือ อาจารย์ชัชวาลย์ วงษ์ประเสริฐ (ปัจจุบัน คือ ผศ.ดร.ชลภัศร์ วงษ์ประเสริฐ) โดย ผศ.ดร. พิมพรัไพ เปรมสมิทธิ์ ทำหน้าที่ผู้จัดการทีม ติดตามควบคุมการซ้อม การแต่งกาย และกำกับคิว (ยิ้ม) ตลอดการแสดง

ในภาพ จากซ้ายไปขวา : รุ่งทิพย์ ห่อวโนทยาน / ผศ. ดร.วศิณ ชูประยูร / ผศ. ดร.ม.ล. จ้อย นันทวิชรินทร์ / ผศ.ดร. พิมพรัไพ เปรมสมิทธิ์ / ผศ.ดร.ชลภัศร์ วงษ์ประเสริฐ / อ.วิภา โกยสุโข
หมายเหตุ : ภาพนี้อภินันทนาการโดย ผศ.ดร. พิมพรัไพ เปรมสมิทธิ์

อีก 6 ปีต่อมา ปี พ.ศ.2542 ขณะที่ประเทศไทยอยู่ในช่วงเศรษฐกิจฟองสบู่แตก สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ได้รับเกียรติเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมสภาและการประชุมสมัชชา (Council and General Conference) ครั้งที่ 65 ของสหพันธ์ระหว่างประเทศว่าด้วยสมาคมและสถาบันห้องสมุด (International Federation of Library Associations and Institutions-IFLA) ประธาน IFLA (ดำรงตำแหน่งระหว่าง พ.ศ.2540 - 2546) คือ Dr. Christine Deschamps (การประชุม IFLA ครั้งที่ 64 พ.ศ. 2541 ที่ อัมสเตอร์ดัม ประเทศเนเธอร์แลนด์ และการประชุม IFLA ครั้งที่ 66 พ.ศ. 2543 ที่ เยรูซาเลม ประเทศอิสราเอล)

การประชุม IFLA ครั้งที่ 65 จัดที่ ศูนย์นิทรรศการและการประชุมนานาชาติกรุงเทพ: ไบเทค (Bangkok International Trade & Exhibition Center: BITEC) ระหว่างวันที่ 20-28 สิงหาคม 2542 เป็นครั้งแรกในช่วงหลายปีที่ประชุม IFLA ถูกจัดขึ้นในภูมิภาคเอเชียและโอเชียเนีย

สัญลักษณ์การประชุม IFLA ครั้งที่ 65 กรุงเทพมหานคร

หัวข้อหลักการประชุม คือ “On the Threshold of the 21st Century: Libraries as Gateways to an Enlightened World” สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จเป็นองค์ประธานเปิดการประชุม เสด็จชมนิทรรศการและฟังบรรยายในวันที่สองของการประชุมด้วย สร้างความประทับใจแก่ผู้เข้าประชุมเป็นอย่างยิ่งผู้เข้าประชุมประมาณ 2,250 คนจาก 120 ประเทศ เป็นชาวอเมริกันมากที่สุดจำนวน 310 คน จำนวนรองลงมา คือ ชาวไทยจำนวน 305 คน และเมืองครหน่วยงานประมาณ 100 แห่งร่วมแสดงนิทรรศการ

การประชุมครั้งนี้ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจากหน่วยงานสถาบันหลายแห่ง เช่น สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ปัจจุบันคือ สำนักงานวิทยทรัพยากรฯ) วิทยานิพนธ์เทคโนโลยีสารสนเทศ สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตร์เป็นต้นสำหรับผู้เขียนทำงานฝ่ายอาสาสมัคร (Volunteer) ของการประชุมครั้งนี้ ประธานฝ่ายอาสาสมัคร คือ ผศ.ดร. พิมพ์ไพฑูริย์ประสมสิทธิ์ผู้เขียนได้รับประสบการณ์เรียนรู้เรื่องกระบวนการของฝ่ายอาสาสมัครตั้งแต่รับสมัครคัดเลือก จัดสรร-กำหนดหน้าที่ และจัดอบรมประชุม “อาสาสมัคร” รับสมัครจากบรรณารักษ์-บุคลากรในวงการวิชาชีพ และนิสิตนักศึกษาสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ นางสาวยุพิน จันทร์เจริญสิน (“พี่ยุพิน”ของพวกเรา) ที่ทำหน้าที่ดูแลประสานงานเรื่องที่พักของผู้เข้าประชุม ให้โอกาสผู้เขียนได้ช่วยงาน และกรุณาสอนงาน/แนะนำ ทำให้ผู้เขียนได้เรียนรู้และได้รับประสบการณ์ที่มีค่ามากมาย

หลังจากนั้นอีกนานหลายปี พ.ศ.2543 (ค.ศ.2000) หอสมุดแห่งชาติและสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมสภาบรรณารักษ์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ครั้งที่ 11 (Congress of Southeast Asian Librarians: CONSAL XI) เรื่อง Stepping into the New Millennium: Challenges for Library and Information Professionals ระหว่างวันที่ 26-28 เมษายน 2543 สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ได้จัดศึกษาดูงานห้องสมุดในประเทศมาเลเซียและสิงคโปร์ และนำเสนอ (บางส่วน) เข้าร่วมประชุมครั้งนี้ด้วย โดยเริ่มจากประเทศมาเลเซีย ศึกษาดูงานห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่ปูตราจาया (Putra Jaya) เมืองราชการแห่งใหม่ที่กำหนดให้เป็น Cyberjaya พร้อมระบบเครือข่ายที่ทันสมัยเพื่อเป้าหมายการเป็นผู้นำด้าน MSC (Multimedia Super Corridor) หลังจากนั้นศึกษาดูงานห้องสมุด

มหาวิทยาลัยมาลายา (University of Malaya : UM) เป็นมหาวิทยาลัยวิจัยของรัฐ และเก่าแก่ที่สุดของประเทศมาเลเซีย ตั้งอยู่ที่กรุงกัวลาลัมเปอร์ ก่อตั้งขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ.2492 โดยใน พ.ศ.2502 มหาวิทยาลัยถูกแบ่งออกเป็น 2 วิทยาเขต ที่กัวลาลัมเปอร์และสิงคโปร์ และมติเป็นเอกฉันท์ในวันที่ 1 มกราคม พ.ศ.2505 แยกเป็น มหาวิทยาลัยมาลายา และมหาวิทยาลัยแห่งสิงคโปร์ ที่ผู้เขียนประทับใจมาก คือ การต้อนรับและแลกเปลี่ยน โดยห้องสมุดมหาวิทยาลัยมาลายาร่วมกับสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย เห็นพลังความร่วมมือของบุคลากรในวิชาชีพของประเทศมาเลเซีย เมื่อเดินทางถึงประเทศสิงคโปร์ ได้แบ่งสมาชิกเป็นกลุ่มที่ลงทะเบียนและไม่ได้ลงทะเบียนเข้าร่วมประชุม โดยสมาชิกทุกคนได้เข้าร่วมพิธีเปิดและเข้าชมนิทรรศการการประชุม และจัดการศึกษาดูงานห้องสมุดมหาวิทยาลัยแห่ง สิงคโปร์ (National University of Singapore: NU) และห้องสมุดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีนันทยาง (Nanyang Technology University: NTU) ตลอดจนเยี่ยมชมสำนักพิมพ์-ร้านหนังสืออีก 2-3 แห่ง เช่น สำนักพิมพ์ McGraw-Hill เป็นต้น จนสมาชิกกลุ่มที่ไม่ได้ลงทะเบียนเข้าประชุมหลายคนมีความคิดเห็น่าได้รับความรู้ประสบการณ์ เกือบเทียบเท่ากลุ่มที่ลงทะเบียนเข้าประชุม กิจกรรมครั้งนี้นำโดยประธานชมรมห้องสมุดเฉพาะ คือ นางสาวยุพิน จันทรเจริญสิน ผู้เขียนเป็นกรรมการ ชพ. เป็นทีมงานกิจกรรมครั้งนี้

หมายเหตุ : ภาพอภินันทนาการโดย คุณอดิพร สุวรรณ, สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)

พ.ศ.2555 ประเทศอินโดนีเซียเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมสภาบรรณารักษ์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ครั้งที่ 15 (Congress of Southeast Asian Librarians : CONSAL XV) เรื่อง Preserving and Disseminating National Heritage ระหว่างวันที่ 28-31 พฤษภาคม 2555 ที่ บาห์ลี การประชุมครั้งนี้มีกรรมการบริหารสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯหลายคนเข้าร่วมประชุมเพื่อเตรียมการประชุม CONSAL ครั้งที่ 16 ที่ กรุงเทพมหานคร ในปี พ.ศ.2558 นอกจากนี้ชมรมห้องสมุดเฉพาะ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย โดยประธานชมรม คือ นาวาอากาศเอกหญิง นวรัตน์ ทองสลวย และกรรมการชมรม เช่น

ผู้เขียนได้จัดการศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้และห้องสมุดในประเทศอินโดนีเซีย ได้แก่ โบราณสถานบุโรพุทโธ และห้องสมุด ที่ ย็อกยาคาร์ตา เกาะชวา เมื่อเดินทางถึงเกาะบาหลีได้แบ่งสมาชิกเป็นกลุ่มที่ลงทะเบียนและกลุ่มที่ไม่ได้ลงทะเบียนเข้าประชุม ผู้ที่ไม่ได้ลงทะเบียนเข้าประชุมได้ศึกษาดูงานห้องสมุดประชาชนที่เกาะบาหลีและเข้าชมพิธีการในการประชุม CONSAL ครั้งที่ 16 ด้วย

การประชุมนานาชาติที่ผู้เขียนได้กล่าวมาข้างต้นนับว่าเป็นประสบการณ์ที่ดีได้ฝึกทักษะการทำงาน สร้างความมั่นใจในวิชาชีพของเราพร้อมก้าวสู่งานสำคัญของวงการวิชาชีพของเราและประเทศไทยในปีหน้า พ.ศ.2558

ในปีหน้า พ.ศ.2558 ประเทศไทยจะเป็นเจ้าภาพการประชุมสภาบรรณารักษ์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ครั้งที่ 16 (Congress of Southeast Asian Librarians: CONSAL XVI) ระหว่างวันที่ 10-13 มิถุนายน 2558 หัวข้อการประชุม คือ “ASEAN Aspirations: Libraries for Sustainable Advancement” ที่ ศูนย์นิทรรศการและการประชุมนานาชาติกรุงเทพ: ไบเทค (Bangkok International Trade & Exhibition Center: BITEC)

****ขอเชิญทุกท่านร่วมประชุมและร่วมต้อนรับเพื่อนร่วมวิชาชีพจากนานาชาติในการประชุม CONSAL XVI ****

.....

บรรณานุกรม

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2557). **ไทยเป็นเจ้าภาพการประชุมสภาบรรณารักษ์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ครั้งที่ 16 (THE 16TH CONGRESS OF SOUTHEAST ASIAN LIBRARIANS ๖ CONSAL XVI 2015)**. สืบค้นเมื่อ 2557 พฤศจิกายน 3. URL:

<http://main.library.tu.ac.th/km/?tag=consal-xvi-2015>

Gelfand, J. (2000). **65th Annual International Federation of Library Associations (IFLA) Conference Bangkok, Thailand**. Science and Technology Librarianship, (Winter).

Retrieved 2014 October 30. URL: <http://www.istl.org/00-winter/conf3.html>

IFLA. (1999) **65th IFLA Council and General Conference Bangkok, Thailand, August 20 – August 28, 1999**. Retrieved 2014 October 30. URL: <http://ARCHIVE.IFLA.ORG/IV/IFLA65/>

NSTDA Blog: Open Knowledge for all. (2014). **CONSAL: Congress of Southeast Asian Librarians**.

Retrieved 2014 October 30. URL: <http://www.stks.or.th/blog/?p=15483#more-15483>

Pagell, R. A. (1999) **CONSAL IX Attracts International Participation**. Information Today. (July/August) 1999, 38.

ประสบการณ์จากแผนกวิเทศสัมพันธ์ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ

ดร.ประจักษ์ วัฒนานุสิต

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ มีโลกทัศน์กว้างขวางมาก ทันต่อความเปลี่ยนแปลง มีความสำคัญต่อสังคม ทั้งด้านการศึกษา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคมศาสตร์ และศิลปวัฒนธรรม มีส่วนในการพัฒนาชาติบ้านเมือง เห็นได้จากงานด้านความร่วมมือกับต่างประเทศ การเป็นสมาชิกสภาบรรณารักษ์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และสหพันธ์ระหว่างประเทศว่าด้วยสมาคมและสถาบันห้องสมุดได้จัดประชุมนานาชาติหลายครั้ง เช่น จัดประชุมสหพันธ์ระหว่างประเทศว่าด้วยสมาคมและสถาบันห้องสมุด หรือ IFLA ครั้งที่ 65 พ.ศ.2542 จัดประชุมสภาบรรณารักษ์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 2 ครั้ง และจะจัดครั้งที่ 3 ในปี พ.ศ.2558 งานแผนกวิเทศสัมพันธ์จึงมีความสำคัญมาก ผู้เขียนทำหน้าที่นี้หลายสมัย ได้ติดต่อประสานงานเรื่องความร่วมมือระหว่างประเทศระหว่างห้องสมุด ต้อนรับบรรณารักษ์ต่างประเทศ จัดทำและนำบรรณารักษ์ไทยไปศึกษาดูงานห้องสมุดและแหล่งความรู้ในนานาประเทศ จัดและดำเนินการศึกษาดูงานห้องสมุดในประเทศแก่สมาชิกในวาระการประชุมสามัญประจำปีของสมาคมฯ ต่อมาในปี พ.ศ.2556-2557 ผู้เขียนได้เป็นกรรมการบริหารและอุปนายก ของสมาคมฯ จึงมีความทรงจำที่ดีและประทับใจหลายเรื่องขณะทำงานกับสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ

Work Experience in Foreign Relations Activities of Thai Library Association

Dr. Prachark Wattananusit

Thai Library Association (TLA) has a broad perspective to the globalization and change in a dynamic world in terms of education, science, technology, social sciences, and arts and cultures. TLA has conducted various activities in collaboration with related organizations in other countries, namely, the Congress of Southeast Asian Librarians (CONSAL) and the International Federation of Library Associations (IFLA). Many conferences were organized such as 65th IFLA Conference in 1999 and two previous CONSAL Conferences. The upcoming event is the 16th CONSAL Conference in 2015. The author has been involved in many activities of Foreign Relations, TLA, such as coordination for boosting cooperation among libraries in the regions, welcoming librarians from the overseas countries, organizing study visits for Thai librarians to other countries and also in Thailand during TLA annual conferences. Even though, the author has been appointed as Vice- President of TLA for 2013-2014, he still felt impressed with activities he had conducted when he held a position of Foreign Relations of TLA.

ประสบการณ์จากแผนกวิเทศสัมพันธ์ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ

ดร.ประจักษ์ วัฒนานุกุลกิจ*

งานด้านความร่วมมือระหว่างห้องสมุดระหว่างประเทศ ในช่วงเวลาแห่งการปรับเปลี่ยนไปสู่สมัยแห่งการประยุกต์ใช้การสื่อสารและสารสนเทศของวงการห้องสมุดในประเทศไทยฯ ศาสตราจารย์พิเศษคุณหญิงแม้นมาส ชวลิต เสนอประเทศสมาชิกเมื่อคราวประชุมสภาบรรณารักษ์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ครั้งที่ 4 (4th Congress of Southeast Asian Librarians-CONSAL) กรุงเทพมหานคร ต่อมาผู้เขียนมีโอกาสดำเนินงานด้านความร่วมมือระหว่างห้องสมุดระหว่างประเทศ ของห้องสมุดแห่งชาติหลายโครงการ ตัวอย่างเช่น ศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนและยืมสิ่งพิมพ์ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (National Libraries and Documentation Centre of Southeast Asia Consortium-NLDC-SEA Consortium) ทำให้มีโอกาสเดินทางไปศึกษาดูงานห้องสมุดและศูนย์บริการเอกสารใน 4 ประเทศสมาชิกเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และเป็นสมาชิกสภาบรรณารักษ์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Congress of Southeast Asian Librarians-CONSAL) ในเวลานั้น รวมทั้งดำเนินงานศูนย์บริการเอกสารยูเนสโก-พีจีไอ ในระดับภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก (UNESCO-PGI Documentation Supply Centre) การบริการเอกสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก (ASTINFO) และการบริการเอกสารสังคมศาสตร์แห่งภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก (APINESS) การประชุมผู้อำนวยการห้องสมุดแห่งชาติระดับสากล (Conference of Directors of National Libraries-CDNL) การประชุมผู้อำนวยการห้องสมุดแห่งชาติแห่งภูมิภาคเอเชียและโอเชียเนีย (Conference of Directors of National Libraries in Asia and Oceania-CDNL-AO) ร่วมมือกันพัฒนางานห้องสมุดแห่งชาติในภาพรวมทั้งโลกและของแต่ละประเทศ ผู้เขียนได้รับเกียรติจากผู้อำนวยการห้องสมุดแห่งชาติหลายท่านให้มีส่วนร่วมในการเขียนบทความวิชาการเสนอการประชุมนานาชาติ เช่น คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ อดีตผู้อำนวยการห้องสมุดแห่งชาติ เรื่อง “Rural libraries in Thailand” เสนอในคราวการประชุม CONSAL ครั้งที่ 7 ที่กรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์ อาจารย์ ร้อยเอกหญิงประนอม ปัญญางาม รวมทั้งอาจารย์ธำรา กนกมณี เป็นต้น

กรรมการบริหารสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ผู้เขียนได้รับการเลือกตั้งเป็นกรรมการบริหารและประธานแผนกแลกเปลี่ยนสิ่งพิมพ์เมื่อปี 2523-2524 ทำหน้าที่ 2 ปี ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ต่อมาเป็นกรรมการบริหาร เป็นประธานแผนกวิเทศสัมพันธ์ เรื่อยมามากกว่า 8 สมัยติดต่อกับประธานงานเรื่องความร่วมมือระหว่างประเทศ ต้อนรับอาคันตุกะ จัดทำและนำบรรณารักษ์ไทยไปศึกษาดูงานห้องสมุดและแหล่งความรู้ในนานาประเทศ จัดและดำเนินการศึกษาดูงานแก่สมาชิกใน

*ข้าราชการบำนาญ สำนักห้องสมุดแห่งชาติ กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม อุปนายกสมาคมฯ (อดีตประธานแผนกวิเทศสัมพันธ์) สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ

วาระการประชุมสามัญประจำปีของสมาคมฯ ทุกปี ในที่สุดในปี พ.ศ.2556-2557 เป็นกรรมการบริหารและอุปนายก ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ตลอดเวลาที่ผ่านมามีได้ร่วมมือและประสานงานเรื่องต่างๆ ที่ประทับใจมาก คือ

การประชุมสหภาพบรรณารักษ์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (CONSAL)

งานที่เกี่ยวข้องของหอสมุดแห่งชาติและสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ที่ผู้เขียนได้ประสานงานมาตั้งแต่เริ่มเข้าทำงานที่สำนักหอสมุดแห่งชาติและยังดำเนินการต่อมาเป็นเวลาหลายปี คือ สหภาพบรรณารักษ์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Congress of South-East Asian Librarians-CONSAL) ตั้งแต่การประชุมครั้งที่ 4 และประเทศไทยเป็นเจ้าภาพ จัดที่โรงแรมอินทรา กรุงเทพมหานคร เรื่อยมาจนถึงครั้งที่ 9 ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพ จัดที่โรงแรมรอยัลล่อคิตเซราตัน กรุงเทพมหานคร ที่มีผู้เข้าร่วมประชุมทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศจากทวีปเอเชีย-แปซิฟิก ยุโรป อเมริกา ออสเตรเลียและแอฟริกา รวม 531 คน

ภาพ ส่วนหนึ่งของการประชุม CONSAL ที่กรุงบันดาเสรีเบกาวัน ประเทศบรูไนดารุสซาลาม

ครั้งที่ 12 ที่กรุงบันดาเสรี เบกาวัน ประเทศบรูไน ดารุสซาลาม เมื่อ พ.ศ.2546 ผู้เขียนจัดคณะบรรณารักษ์ไทยประมาณ 20 คนเดินทางไปร่วมประชุมรวมทั้งแสดงความเป็นปึกแผ่นของบรรณารักษ์ไทย ได้รับความสำเร็จดียิ่ง คณะฯมีโอกาสนไปเยี่ยมคำนับท่านเอกอัครราชทูตไทยประจำกรุงบันดาเสรี เบกาวัน การประชุมคณะกรรมการบริหารคอนซาล เป็นครั้งที่ 2 เตรียมจัดประชุมคอนซาล ครั้งที่ 15 จัดที่เมืองเมดาน สุมาตราเหนือ อินโดนีเซีย

ภาพ ประชุมคณะกรรมการบริหารของ CONSAL ที่มะนิลา ฟิลิปปินส์

การประชุมครั้งที่ 13 ที่กรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์ ผู้เขียนได้เดินทางไปประชุมคณะกรรมการบริหาร CONSAL ในช่วงก่อนการประชุม และได้เดินทางไปเยี่ยมชมหอสมุดแห่งชาติฟิลิปปินส์ที่กรุงมะนิลาอีกด้วย ส่วนครั้งที่ 14 ที่กรุงฮานอย ประเทศเวียดนามผู้เขียนได้ประสานงานติดต่อจัดกลุ่มให้คณะบรรณารักษ์ไทยจำนวนหนึ่งจากธนาคารแห่งประเทศไทยเดินทางไปร่วมประชุม

คณะกรรมการบริหาร สภาบรรณารักษ์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ครั้งที่ 15 วาระที่ประเทศอินโดนีเซียเตรียมการประชุมจัด CONSAL ผู้เขียนเดินทางไปในการประชุมคณะกรรมการบริหารของสภาบรรณารักษ์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จำนวน 3 ครั้งคือ ครั้งที่ 1 ที่เมืองบันดุง จังหวัดชวาตะวันตก เกาะชวา เมื่อ 28 เมษายน - 1 พฤษภาคม 2553 ครั้งที่ 2 ที่เมืองเมดาน จังหวัดสุมาตราเหนือ เมื่อวันที่ 18-22 เมษายน 2554 ครั้งที่ 3 ที่กูตาปีช เกาะบาห์ลี วันที่ 28 พฤษภาคม 2555

การประชุมใหญ่และการประชุมทางวิชาการของ CONSAL ครั้งที่ 15 ในหัวเรื่อง “Preserving and Disseminating National Heritage” ที่เกาะบาห์ลี ประเทศอินโดนีเซีย คณะกรรมการบริหารฯ จากประเทศไทยมีส่วนร่วมอย่างสำคัญในการจัดประชุมใหญ่ทางการบริหารและวิชาการในครั้งนี้ ที่สำคัญยิ่งคือไปยืนยันในนามประเทศไทย ภาระในการจัดการประชุมใหญ่และการประชุมทางวิชาการของ CONSAL ครั้งที่ 16 ผู้แทนจากประเทศไทยได้รับธงสัญลักษณ์ของ CONSAL และเงินกันตุง มายังประเทศไทย เป็นสัญญาว่าประเทศไทยจะเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมครั้งต่อไปในปี 2558 นอกจากนั้นกรรมการบริหารของสมาคมฯ และบรรณารักษ์ไทยจำนวนรวมประมาณ 50 คนได้เดินทางไปร่วมประชุม ร่วมกิจกรรมการแสดงทางวัฒนธรรม เยี่ยมชมนิทรรศการ และศึกษาดูงาน

ภาพ หน้าโบราณสถาน ไกลวิหารปรัมบานัน เมืองยอกยาคารตาหรือยอกยา เกาะชา อินโดนีเซีย

บรรณารักษ์ไทยในสังคมอาเซียนและสังคมโลก เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการส่งเสริมความรู้และประสบการณ์ และการพัฒนาบุคลากรของห้องสมุด สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ได้ติดต่อประสานงานกับสมาคมห้องสมุดฯ ห้องสมุด องค์กรและหน่วยงานต่างประเทศ จัดทำโครงการและนำคณะสมาชิกสมาคมฯ เดินทางไปศึกษาดูงาน ประชุมกับผู้บริหารหรือผู้แทนของห้องสมุดหรือหน่วยงานตามชื่อห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ที่ระบุชื่อ และอีกหลายแห่งที่ไม่อาจจะระบุชื่อได้ทั้งหมด นอกจากจะเป็นประโยชน์ต่อสมาคมฯ โดยตรงแล้ว สมาชิกยังได้รับความรู้และประสบการณ์จากการศึกษาดูงาน ประชุม เยี่ยมชมห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ในประเทศต่างๆ นอกจากนั้นยังช่วยสถาปนาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ห้องสมุดและสถาบันในประเทศกับบุคคล ห้องสมุดและสถาบันต่างประเทศ อีกด้วย ทั้งนี้ได้นำสมาชิกไปศึกษาดูงาน การสร้างความสัมพันธ์ ประสบการณ์ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประชุม กับห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ในประเทศต่างๆ เช่น ห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ในเขตปกครองพิเศษฮ่องกงและเกาหลี่ได้ระหว่างวันที่ 22-25 ตุลาคม 2550

ภาพ ห้องสมุด Seongbuk Digital Public Library กรุงโซล เกาหลีใต้

ห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ในประเทศอียิปต์ ใน พ.ศ.2551 จัดเป็น 3 คณะ คณะที่ 1 วันที่ 22-25 ตุลาคม
คณะที่ 2 วันที่ 24-27 ตุลาคม คณะที่ 3 วันที่ 27-30 ตุลาคม 2551 ห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ใน
ประเทศสังคมนิยมแห่งเวียดนาม ที่กรุงฮานอย ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมแห่งเวียดนาม 21-23
เมษายน 2552 ห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ในเครือรัฐออสเตรเลีย 17-22 ตุลาคม 2553

ภาพ ห้องสมุด มหาวิทยาลัยเบอร์มิงแฮม คณะผู้ตรวจการแผ่นดิน (นางผาณิต นิตินันท์ประภาส)

ไปศึกษาดูงานห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ในสหราชอาณาจักร 22-27 พฤษภาคม 2554

ภาพ หน้าห้องสมุดมหาวิทยาลัยมัลดีมีเดีย มะละกา มาเลเซีย

ห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ในประเทศมาเลเซีย 13-16 กรกฎาคม 2554 คณะบรรณารักษ์ไทยเดินทางร่วมประชุมสภาบรรณารักษ์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ครั้งที่ 15 ประเทศอินโดนีเซีย ที่เกาะบาหลี่ ประเทศอินโดนีเซีย 27-30 พฤษภาคม และ 1-2 มิถุนายน 2555

ความช่วยเหลือระหว่างห้องสมุดและบรรณารักษ์ สิ่งที่น่าสนใจมากในเรื่องความสัมพันธ์อันดีของสมาคมห้องสมุดกับสมาคมห้องสมุดต่างชาติเรื่องหนึ่งคือห้องสมุดและบรรณารักษ์ของประเทศญี่ปุ่นซึ่งมีกิจกรรมร่วมมือกันหลายด้าน เช่น ศาสตราจารย์ฮิโรย ตาเกอุจิ (Hiroya Takeuchi) แห่งมหาวิทยาลัยชิบะได้ช่วยประสานงานการจัดกิจกรรมศึกษาดูงานห้องสมุดของบรรณารักษ์ไทยในกรุงโตเกียว สมาคมห้องสมุดของญี่ปุ่นได้ตีพิมพ์บทความโดยผู้เขียนเกี่ยวกับสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ไปตีพิมพ์ในวารสาร Library today vol. 50 no.4 2012.12 ของสมาคมห้องสมุดของญี่ปุ่น

ห้องสมุดประสพอุทกภัย เมื่อครั้งน้ำท่วมครั้งใหญ่ในประเทศไทยในปี พ.ศ.2554 เมื่อต้นเดือนพฤศจิกายน 2554 นายกาคุ ยามากูจิ (Mr. Gagu Yamaguchi) บรรณารักษ์บริการค้นคว้าอ้างอิงหอสมุดแห่งชาติไดเอ็ต (National Diet Library) กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่นแสดงความประสงค์มายัง ประธานแผนกวิเทศสัมพันธ์ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ที่จะช่วยเหลือห้องสมุดของไทยที่ประสบอุทกภัย ประธานแผนกวิเทศสัมพันธ์ สมาคมห้องสมุดฯ จึงรวบรวมข้อมูลห้องสมุดที่ประสบภัย และจัดทำโครงการช่วยเหลือห้องสมุดบางส่วนที่ประสบอุทกภัย โดยเห็นสมควรช่วยเหลือห้องสมุดโรงเรียน ประกอบด้วยห้องสมุดโรงเรียนขนาดใหญ่ ห้องสมุดโรงเรียนขนาดเล็กและห้องสมุดประชาชน นายกาคุ ยามากูจิได้ประชาสัมพันธ์เหตุการณ์และความเสียหายที่เกิดขึ้นให้ชาวญี่ปุ่นทราบเป็นวงกว้าง จนในที่สุดนายกาคุ

ยามากูจิ จึงสามารถรวบรวม จัดส่งเงินบริจาคที่ให้สมาคมห้องสมุดฯได้เป็นเงิน 590,000.00 เยน หรือ 221,164.50 บาท เพื่อช่วยเหลือห้องสมุดที่ประสบอุทกภัย ขณะนี้การปรับปรุงห้องสมุดโรงเรียน 3 แห่ง คือโรงเรียนวัดต้นเชือก จังหวัดนนทบุรี โรงเรียนวัดอู่ข้าว จังหวัดปทุมธานี และโรงเรียนมารีอา พระนครศรีอยุธยาเสร็จเรียบร้อยแล้ว การทำคุณงามความดีนายากูยามากูจิ ครั้งนี้ สมควรได้รับการ สรรเสริญเป็นอย่างยิ่ง

ร่วมมือกับห้องสมุดในอาเซียน อนึ่งผู้เขียนในฐานะผู้แทนสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ยังได้เดินทางไปนำเสนอแนวทางในการดำเนินงานสมาคมห้องสมุดให้ประสบความสำเร็จแก่สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยสมา มา ที่กรุงย่างกุ้ง กับทั้งประสานงานให้คณะบรรณารักษ์จากสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยมามาดูงานห้องสมุดในกรุงเทพมหานคร

ภาพ คณะดูงานจากเมียนมาที่ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ ห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร

ภาพ ความร่วมมือกับสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยสาขารัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

นอกจากนี้ยังได้ต้อนรับ ประชุมหาแนวทางการร่วมมือระหว่างสมาคมห้องสมุดของไทยและสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยสาขารัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวที่สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยอีกด้วย

ศึกษาดูงานห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ในประเทศ นอกจากเป็นกรรมการบริหารและประธานแผนกวิเทศสัมพันธ์แล้ว ผู้เขียนยังเป็นประธานฝ่ายศึกษาดูงาน ของการประชุมใหญ่สามัญประจำปีและการประชุมวิชาการเป็นเวลาหลายปี จัดและนำเยี่ยมชมศึกษาดูงาน ห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้จำนวนมาก ให้การต้อนรับสมาชิกสมาคมฯ ด้วยไมตรีที่ดียิ่ง จึงขอขอบคุณเป็นอย่างสูง รายละเอียดเกี่ยวกับการดูงานในประเทศและต่างประเทศเพิ่มเติมได้ที่บทความของผู้เขียนเรื่อง ไปดูของเขา แล้วกลับมาดูของเรา: การดูงานห้องสมุดในประเทศและต่างประเทศ ในวารสารห้องสมุด ปีที่ 53 ฉบับที่ 2 ฉบับพิเศษ กรกฎาคม-ธันวาคม 2553

สรุป สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ทนสมัย ทนโลก เป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวาง มีผลงานและเกียรติยศกว้างไกลอย่างยิ่ง เคยจัดงานระดับนานาชาติหลายครั้ง เช่น การประชุมสหพันธ์ระหว่างประเทศว่าด้วยสมาคมและสถาบันห้องสมุด ครั้งที่ 65 หรือการประชุม IFLA ครั้งที่ 65 ในพระบรมราชูปถัมภ์ การประชุมสภาบรรณารักษ์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 2 ครั้งและจะจัดเป็นครั้งที่ 3 ในปี 2558 เป็นที่น่าภาคภูมิใจที่สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ เป็นที่รู้จักในนานาประเทศ มีบทบาทในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของชาติ พัฒนาห้องสมุดและบริการสารสนเทศ พัฒนาชาติด้านให้บริการข้อมูลความรู้ทางการศึกษา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และวัฒนธรรม ส่งเสริมการอ่าน การเรียนรู้ งานของสมาคม

ห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ มีความจำเป็นต่อชาติบ้านเมือง ห้องสมุดและบริการสารสนเทศยังเป็นพื้นฐานของการพัฒนาทุกด้าน การที่สมาคมฯ ได้เจริญรุ่งเรืองมาถึง 60 ปี นับว่ามีความมั่นคงมาก ผู้เขียนจึงมีความเชื่อมั่นว่าสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ จะมีความเจริญรุ่งเรืองเคียงคู่ไปกับความมั่นคงและความเปลี่ยนแปลงในสังคมไทย ไปอีกนานเท่านาน ข้าพเจ้ามีความยินดีและภาคภูมิใจอย่างยิ่งที่มีส่วนร่วมในความก้าวหน้าทันโลกของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ โดยเฉพาะงานวิเทศสัมพันธ์ที่รับผิดชอบ

บรรณานุกรม

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ. (2527). ๓๐ ปี สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ. กรุงเทพฯ: อักษรสยามการพิมพ์.

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ. (2537). ๔๐ ปี สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ. กรุงเทพฯ: เพทายการพิมพ์.

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ. (2556). การพัฒนาห้องสมุดสู่สากล (Library Development Towards Internationalization) การประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2555 และการประชุมวิชาการ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ. กรุงเทพฯ: สมาคมฯ.

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ. (2556). ประวัติสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯสยามบรมราชกุมารี. กรุงเทพฯ: สมาคมฯ.

Memorable journey, commemorating 25 years of CONSAL. (1996) In Khoo Siew Mun (Editor). Congress of Southeast Asian Librarians 1970-95. Kuala Lumpur: CONSAL X.

